03/02/2019

Πλήθος αγίων της Βορείου Ηπείρου

/ Γνώμες

Ως αναπόσπαστο τμήμα της Ενιαίας Ηπείρου, η Βόρεια Ήπειρος είναι Ελληνική από την αρχή της Ιστορίας. Πέτρες και επιγραφές, μάρμαρα, τάφοι και ναοί επιμαρτυρούν την αδιαμφισβήτητη και ανόθευτη ελληνικότητά της στο πέρασμα των αιώνων. Η Βόρειος Ήπειρος, Ορθόδοξη και Ελληνική, υπήρξε πατρίδα ηρώων, μαρτύρων, ευεργετών, γενέτειρα και τροφός σπουδαίων Ελλήνων. Υπήρξε όμως και χώρος που λάμπρυναν με την ιερή τους παρουσία Άγιοι της Εκκλησίας μας. Άγιοι εν πολλοίς άγνωστοι που με το ιερό πυρ της Ορθοδοξίας φώτισαν τόσο τον Βορειοηπειρωτικό όσο και ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο. Άγιοι που δια των πρεσβειών τους προς τον δωρεοδότη Κύριο ενδυνάμωσαν τους Βορειοηπειρώτες αδελφούς μας στη ζοφερή περίοδο της τυραννίας από τον αλβανικό ολοκληρωτισμό. Η ΣΦΕΒΑ αφιερώνει με ευλάβεια το Ημερολόγιο του 2015 στους Αγίους της Βορείου Ηπείρου με εδραία την πίστη ότι αποτελούν πάντοτε σκέπη και κραταίωμα του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού στον αγώνα για δικαίωση και Εθνική Ελευθερία.

Ο Άγιος Μάρτυς Δάναξ

Ο Άγιος Δάναξ καταγόταν από τον Αυλώνα της Βορείου Ηπείρου. Υπηρετούσε στην Εκκλησία του Αυλώνος ως αναγνώστης και είχε πάρει στο σπίτι του, για ασφάλεια,

τα ιερά σκεύη της Εκκλησίας, για να μην πέσουν στα χέρια των απίστων, που έκαναν συχνά επιδρομές. Αυτοί τον βασάνισαν για να τους τα παραδώσει και να προσκυνήσει τα είδωλα. Ο Άγιος υπέμεινε με καρτερία και υπομονή τα βασανιστήρια και αποκεφαλίστηκε στις 16 Ιανουαρίου του 313, ημέρα κατά την οποία η αγία μας Εκκλησία τιμά την μνήμη του.

Ο Άγιος Νεομάρτυς Χρήστος ο κηπουρός

Ο νεομάρτυς Χρήστος καταγόταν από τα μέρη του Γενούσου ποταμού της Βορείου Ηπείρου. Σε ώριμη ηλικία έφυγε από το χωριό του και πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου εργαζόταν ως κηπουρός. Κάποιος Τούρκος τον συκοφάντησε στο δικαστή, ότι κάποτε υποσχέθηκε να γίνει μωαμεθανός και τώρα αρνείται. Ο άγιος συλλαμβάνεται και οδηγείται στο δικαστήριο, όπου ομολογεί πως είναι χριστιανός και δεν θα αρνηθεί την ορθοδοξία, όσα βασανιστήρια κι αν του κάνουν. Ο δικαστής εξοργισμένος απ’την εμμονή του στην ορθόδοξη πίστη, διέταξε να τον ραβδίσουν για πολλή ώρα και να τον ρίξουν στην φυλακή. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 12 Φεβρουαρίου, ημέρα κατά την οποία ο μακάριος Χρήστος αποκεφαλίσθηκε κατά το έτος 1748.

Ο Άγιος Ιερομάρτυς Νικήτας

Ο Άγιος ιερομάρτυς Νικήτας καταγόταν από την Βόρειο Ήπειρο και γεννήθηκε στα μέσα του 18ου αιώνα. Η αγάπη του προς το Χριστό ήταν τόσο μεγάλη, ώστε άφησε τα εγκόσμια και πήγε στο «Περιβόλι της Παναγίας» στο Άγιον Όρος, στη Σκήτη της ΑγίαςΆννης, όπου έγινε μοναχός. Με τη χάρη του Θεού, χειροτονήθηκε διάκονος και μετά έλαβε το αξίωμα της ιεροσύνης στην Ιερά Μονή Παντελεήμονος. Μετά από πολλή προσευχή και με τις ευχές των Πατέρων της Σκήτης, ξεκίνησε για τον μεγάλο αγώνα να βοηθήσει τους σκλαβωμένους αδελφούς των Σερρών και της Δράμας, να μείνουν σταθεροί στην πίστη προς τον αληθινό Θεό. Βλέποντας οι Τούρκοι στο πρόσωπό του τον μεγάλο αντίπαλο ενάντια στην εξάπλωση του εξισλαμισμού, τον συνέλαβαν και τον έκλεισαν στην φυλακή των Σερρών. Εκεί, τον βασάνισαν καίγοντάς τον σε διάφορα μέρη του σώματος. Επάνω στο κεφάλι του έβαλαν ένα στεφάνι με αγκάθια και στα νύχια του μυτερά καλάμια. Μετά από πολλά μαρτύρια, τον κρέμασαν στις 19Φεβρουαρίου 1809. Η μνήμη του τιμάται την ημέρα του μαρτυρίου του.

Ο Άγιος Δονάτος Επίσκοπος Ευροίας, Δρίνας και Αγίων Σαράντα

Ο Άγιος Δονάτος γεννήθηκε το 330 στην Εύροια της Θεσπρωτίας και μορφώθηκε στο Βουθρωτό της Βορείου Ηπείρου, όπου έμεινε μέχρι το 360 πού χειροτονήθηκε επίσκοπος Ευροίας, Δρίνας και Αγίων Σαράντα. Με τη μεγάλη μόρφωση που είχε,

και ιδιαίτερα με την αγία του ζωή, έγινε αιτία να γίνουν χριστιανοί πάρα πολλοί ειδωλολάτρες. Έλαβε μέρος στη Β΄ Οικουμενική Σύνοδο το 380 μ.Χ. εναντίον των Αρειανών και των Πνευματομάχων. Ο Άγιος ελευθέρωσε από δαιμόνιο την θυγατέρα του αυτοκράτορα Μεγάλου Θεοδοσίου και αυτός, για να τον ευχαριστήσει, τουπαραχώρησε τόπο κοντά στην επαρχία του, για να κτίσει ο άγιος ένα ναό. Στην Κωνσταντινούπολη παρέμεινε τρία χρόνια και μετά επέστρεψε στην επαρχία του, που εποίμανε θεοφιλώς. Διέθετε τα πάντα για το ποίμνιό του και για τον εαυτό του δεν κρατούσε τίποτε. Μόλις ετελείωσε το κτίσιμο του ναού, παρέδωσε το πνεύμα του στο Θεό το 388. Ετάφη κοντά στον Ναό που ίδρυσε, στον τόπο που ονομαζόταν Ομφάλιον. Το άγιο λείψανό του με τη Χάρη του Θεού συνεχίζει να κάνει θαύματα σ' όσους ζητούν τις πρεσβείες του με πίστη. Η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει την μνήμη του στις 30 Απριλίου.

Ο Άγιος Μεγαλομάρτυς Ιωάννης ο Βλαδιμήρου

Ο Άγιος Ιωάννης καταγόταν από το χωριό Βλαντιμήρ της Βουλγαρίας από βασιλικό γένος. Έζησε στα τέλη του 9ου και τις αρχές του 10ου αιώνα. Από μικρός ο άγιος έδειχνε σημεία ενάρετης ζωής και θείας χάριτος με νηστείες, αγρυπνίες και ελεημοσύνες. Μετά το θάνατο των γονέων του έγινε βασιλιάς. Παρόλες τις ευθύνες και τα προβλήματα του αξιώματός του, συνέχιζε με τον ίδιο ζήλο τον αγώνα για την κάθαρση της καρδιάς του από τα πάθη. Έκτισε μοναστήρια, εκκλησίες, ξενοδοχεία, νοσοκομεία και φιλανθρωπικά ιδρύματα. Ενδιαφέρθηκε για την εσωτερική ιεραποστολή του λαού του και την ανέθεσε σε εκλεκτούς πνευματικούς ανθρώπους. Το 1015 εφονεύθη διά ξίφους από τον αδελφό της συζύγου του. Τότε ακούστηκαν από τον ουρανό ψαλμωδίες και ο τόπος γέμισε από άρρητη ευωδία. Το παρθενικό του σώμα κηδεύτηκε με μεγάλες τιμές. Ασθενείς και ανάπηροι που ασπάσθηκαν με ευλάβεια το άγιο λείψανό του, θεραπεύτηκαν. Στο μέρος που έθαψαν το άγιο λείψανο του μάρτυρα έκτισαν Ναό προς τιμήν του. Ύστερα οι χριστιανοί πήραν το χαριτόβρυτο λείψανό του και το έφεραν στομοναστήρι που έκτισε ο ίδιος. Στη λάρνακα του αγίου υπάρχει η εξής ελληνική επιγραφή: «Νυνί ευφραίνεται πιστώς, πόλις η Δυρραχίου Τριβαλλών, ένθα κείται τοσώμα το ιερόν». Η αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη του στις 22 Μαΐου.

Ο Όσιος Νήφων ο Χειμαρριώτης ή Καυσοκαλυβίτης

Ο όσιος Νήφων καταγόταν από το Λούκοβο της Βορείου Ηπείρου. Ο πατέρας του ήταν ιερέας. Σε ηλικία 10 ετών τον πήρε ο αδελφός του πατέρα του και τον πήγε στο μοναστήρι του Αγίου Νικολάου Μεσοποτάμου, κοντά στο Δέλβινο. Από μικρός άρχισε να μελετά την Αγία Γραφή και τους βίους των Αγίων και έγινε πολυμαθέστατος. Επειδή διψούσε να ζήσει τελειότερα την μοναχική ζωή, αποφάσισε να φύγει από τον μοναστήρι και πήγε υποτακτικός σε ένα γέροντα

σιναΐτη στο Γηρομέρι και μετά το θάνατο του γέροντα πήγε στο Άγιον Όρος, και εγκαταστάθηκε στα μέρη της Μεγίστης Λαύρας. Εκεί έγινε υποτακτικός του θαυμαστού ασκητή Θεόγνωστου. Με τη συνεχή άσκηση έφθασε σε μεγάλα ύψη αρετής και πάρα πολλοί μοναχοί επιθυμούσαν να γίνουν υποτακτικοί του οσίου. Επειδή όμως αγαπούσε την ησυχία, έφυγε και πήγε κοντά στον Άγιο Μάξιμο τον Καυσοκαλυβίτη και ησύχαζε μαζί του αρκετά χρόνια. Ο όσιος, ο οποίος γνώριζε από πριν για την κοίμησή του, έφυγε από τον μάταιο κόσμο στις 14 Ιουνίου 1330 σε ηλικία 96 ετών. Η Αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη του την ημέρα της κοιμήσεως του.

Ο Άγιος Ιερομάρτυς Άστιος

Ο Άγιος Ιερομάρτυς Άστιος ήταν επίσκοπος Δυρραχίου. Έζησε όταν αυτοκράτορας στη Ρώμη ήταν ο Τραϊανός και ηγεμόνας στο Δυρράχιο ο Αγρικόλαος (98 μ.Χ.). Συνελήφθη απ’ τους άρχοντες της πόλεως, γιατί ήταν χριστιανός και οδηγήθηκε στον Αγρικόλαο, ο οποίος προσπάθησε να πείσει τον Άγιο να θυσιάσει στα είδωλα. Ο Άγιος έμεινε σταθερός στην πίστη του προς τον Σωτήρα Χριστό και τότε ο Αγρικόλαος διέταξε να πεθάνει με μαρτυρικό θάνατο. Οι στρατιώτες τον οδήγησαν στον τόπο της εκτελέσεως, αφού πρώτα τον κτύπησαν δυνατά με μαστίγια από νεύρα βοδιών, τα οποία στο κάτω μέρος είχαν μολύβια. Παρά τις συνεχείς πιέσεις ν’αρνηθεί τον Χριστό ο άγιος Ιερομάρτυς δεν δέχθηκε να θυσιάσει στα είδωλα. Γι’ αυτό τον άλειψαν με μέλι και τον σταύρωσαν σ’ έναν ξύλινο σταυρό έξω απ’ το τείχος της πόλεως. Ήταν καλοκαίρι και εκεί βρήκε μαρτυρικό θάνατο από τις μέλισσες. Έτσι πήρε ο μακάριος το στεφάνι του μαρτυρίου απ’ τον αγωνοθέτη Χριστό. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 6 Ιουλίου.

Ο Άγιος Ιερομάρτυς και Ισαπόστολος Κοσμάς ο Αιτωλός

Ο Άγιος ιερομάρτυς και ισαπόστολος Κοσμάς, γνωστός ως Αιτωλός, γεννήθηκε στο χωριό Μέγα Δέντρο το 1714, αλλά στην καταγωγή του ήταν Ηπειρώτης. Ο Άγιος Κοσμάς έλαβε μεγάλη μόρφωση για την εποχή του. Το 1759 εκάρη μοναχός στην Ιερά Μονή Φιλοθέου του Αγίου Όρους και πήρε το όνομα Κοσμάς. Αργότερα, χειροτονήθηκε ιερέας. Η ζωή του στη Μονή ήταν ήρεμη. Δεν αναπαυόταν όμως, αφού σκεφτόταν πόσοι αδελφοί του υπέφεραν. Ο λόγος του Απ. Παύλου: «μηδείς το εαυτού ζητείτω, αλλά το του ετέρου έκαστος» (Α΄ Κορ. 10, 24) τον ξεσήκωσε και ρίχτηκε στη σκληρή περιπέτεια του ευαγγελισμού των αδελφών του. Την εποχή που άρχισε την δράση του ο Άγιος Κοσμάς, το Ελληνικό έθνος από θρησκευτική, εθνική και κοινωνική άποψη, βρισκόταν σε πολύ δύσκολη κατάσταση. Ο εξισλαμισμός των Ελλήνων είχε πάρει μεγάλες διαστάσεις. Ολόκληρα χωριά εξισλαμίζονταν ομαδικά και έχαναν την πίστη τους, την εθνική συνείδηση και τη γλώσσα. Πήγε στην Κωνσταντινούπολη, και αφού πήρε τον ευλογία του Πατριάρχη,

το 1760 ο άγιος Κοσμάς άρχισε το ιεραποστολικό του έργο, το οποίο επισφράγισε με το μαρτύριό του. Έκανε 4 περιοδείες σε διάφορα μέρη της Ελλάδας. Ιδιαίτερα αγάπησε τη Βόρειο Ήπειρο στον ιερό χώρο της οποίας βρήκε μαρτυρικό τέλος στις 24 Αυγούστου 1779. Το κήρυγμά του ήταν θρησκευτικό, ηθικοκοινωνικό, εθνικό. Η Εκκλησία μας τιμά την μνήμη του την ημέρα του μαρτυρίου του,στις 24 Αυγούστου.

Ο Όσιος Σωφρόνιος ο Αγιαννανίτης

Ο όσιος Σωφρόνιος καταγόταν από τη Βόρειο Ήπειρο. Γεννήθηκε από ευσεβείς γονείς κατά τον 18ο αιώνα. Από μικρή ηλικία διακρινόταν για τη σεμνότητα του βίου και τη θεοσέβειά του. Όταν μεγάλωσε, πήγε στο Άγιον Όρος στη Σκήτη της Θεοπρομήτορος Αγίας Άννης, όπου δοκιμάσθηκε στον πνευματικό αγώνα. Ζούσε σε τέλεια ησυχία επί 50 ολόκληρα χρόνια και με τη δύναμη του Κυρίου νέκρωσε τις σαρκικές επιθυμίες και έγινε σκεύος εκλογής και ενεργείας του Παναγίου Πνεύματος. Έφθασε σε μεγάλο ύψος απαθείας. Μετά από πίεση έγινε ιερέας. Η ενάρετη και αγγελική του ζωή και η πνευματική του τελειότητα ήταν υπόδειγμα και στους άλλους αγωνιζομένους Πατέρες του Αγίου Όρους. Έτσι ο όσιος Σωφρόνιος αγωνίστηκε τον καλό αγώνα και ευαρέστησε τον Κύριο. Κοιμήθηκε ειρηνικά και έλαβε από τον αγωνοθέτη Χριστό το στέφανο της αιωνίου ζωής περί το 1770. Το τίμιο λείψανό του, θεία προνοία μένει άγνωστο. Η επίσημη ανακήρυξή του ως αγίου από την Εκκλησία μας δεν έγινε ακόμη. Στη Σκήτη της Αγίας Άννης τιμάται ως άγιος και έχει συμπεριληφθεί στη χορεία των Αγιαννανιτών Πατέρων, οι οποίοι εορτάζονται στις 18 Αυγούστου.

Ο Όσιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης

Ο όσιος Ιωάννης ο Κουκουζέλης καταγόταν από το Δυρράχιο της Βορείου Ηπείρου. Από μικρός έμεινε ορφανός από πατέρα. Η μητέρα του, η οποία ήταν ευσεβής και φιλόθεος, τον ανέθρεψε με μεγάλη προσοχή και τον προέτρεψε να μάθει τα ιερά γράμματα, γιατί ήταν πολύ έξυπνος, καλλίφωνος και όλοι τον ονόμαζαν αγγελόφωνο. Την εποχή εκείνη ο βασιλιάς ζητούσε εύλαλους και καλλίφωνους νέους και τους οδηγούσε στο βασιλικό σχολείο να μάθουν μουσική. Ένας απ’αυτούς τους νέους που επελέγη ήταν και ο Ιωάννης, τον οποίο και έφεραν στην Κωνσταντινούπολη. Μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα φάνηκε η υπεροχή του έναντι των άλλων συμμαθητών του, γι’ αυτό ο βασιλιάς τον αγαπούσε και σκεπτόταν να τον παντρέψει με μια πλούσια νέα. Ο Ιωάννης όμως βρήκε την ευκαιρία και αφήνοντας τις δόξες και τις τιμές που τον περίμεναν, πήγε στη Μεγίστη Λαύρα του Αγίου Όρους. Ο όσιος έκτισε κελί και εκκλησία προς τιμήν των Αρχαγγέλων έξω από τη Μονή, για να ησυχάζει κατά τις 6 ημέρες της εβδομάδας. Τις Κυριακές και τις εορτές δεν έλειπε από το δεξιό χορό, όπου έψαλε με πολύ τέχνη και

κατάνυξη. Κάποτε, ένα Σάββατο του Ακαθίστου Ύμνου, αφού έψαλε με επιμέλεια τα ιδιόμελα και τον κανόνα της Θεοτόκου, από τον πολύ κόπο αποκοιμήθηκε στο στασίδι όρθιος, οπότε παρουσιάζεται η Κυρία Θεοτόκος και του λέει: «Χαίροις, Ιωάννη τέκνον μου,. Ψάλλε μοι και δεν θέλω σε εγκαταλείψει». Και του έδωσε ένα χρυσό νόμισμα. Όταν ξύπνησε, βρήκε στο δεξιό χέρι του το νόμισμα και χάρηκε ευχαριστώντας τη Θεομήτορα. Το νόμισμα το αφιέρωσε στην Εκκλησία. Από την πολλή ορθοστασία όμως σάπισε το πόδι του, αλλά η Δέσποινα το θεράπευσε. Του παρουσιάστηκε και του είπε: «Ας είσαι από του νυν υγιής» και αμέσως θεραπεύτηκε. Ο όσιος προείδε την ημέρα της κοιμήσεώς του και αφού έλαβε συγχώρηση από όλους τους αδελφούς, τους παρήγγειλε να τον ενταφιάσουν στο κελί των Αρχαγγέλων. Άφησε την πρόσκαιρη ζωή και πέρασε στην αιωνιότητα την 1η Οκτωβρίου, ημέρα κατά την οποία η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του.

Ο Όσιος Σοφιανός Επίσκοπος Δρυϊνουπόλεως και Αργυροκάστρου

Από το 1640 άρχισαν οι φοβερότεροι εξισλαμισμοί στην περιοχή Αργυροκάστρου της Βορείου Ηπείρου, που προκάλεσαν πραγματική αναστάτωση. Τα δύο μέσα που περιόρισαν το κακό, και έτσι ο Ελληνισμός δεν εξοντώθηκε, ήταν η Εκκλησία και το Σχολείο. Και πρώτος ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως και Αργυροκάστρου Σοφιανός. Δεν γνωρίζουμε ούτε πού, αλλά ούτε και πότε χειροτονήθηκε. Μόνον ότι εκοιμήθη ειρηνικά το 1711, στην Ιερά Μονή Αγίου Αθανασίου στην Πολίτσανη. Σ’ αυτήν την Μονή όχι μόνο εμόνασε, αλλά και το 1672 σύστησε σχολή, όπου δίδαξε προτρέποντας τους μαθητές και μοναχούς σε αληθινή σταυροφορία για την διάδοση του Χριστιανισμού και του Ελληνισμού στην περιοχή Ζαγοράς, Ρίζου και Αργυροκάστρου. Παραιτήθηκε από Μητροπολίτης και άρχισε τις περιοδείες του σ’ όλες τις περιοχές που πριν διοικούσε. Έμπαινε στα σπίτια, συμβούλευε, προέτρεπε και κυρίως καταφερόταν εναντίον της εξωμοσίας και των μικτών γάμων. Με την δράση του περιόρισε τους εξισλαμισμούς, δυνάμωσε το θρησκευτικό αίσθημα των Χριστιανών Ελλήνων και όταν αποσύρθηκε στο Μοναστήρι του Αγίου Αθανασίου δεν έπαψε να παραδίνει μαθήματα μέχρι της κοιμήσεώς του το 1711. Αυτό αποδεικνύεται από τη χρονολογία που βρίσκεται στο κιβώτιο, που φυλάσσεται η κάρα του, στην ίδια Ιερά Μονή. Δίκαια οι κάτοικοι της περιοχής τον θεωρούν άγιο. Αν στο αλύτρωτο εκείνο τμήμα της Βορείου Ηπείρου σώζονται Έλληνες, αυτό οφείλεται, εκτός από τον μεγάλο εθναπόστολο άγιο Κοσμά τον Αιτωλό,και στον όσιο Σοφιανό.

Ο Άγιος Ιερομαρτυς Ελευθέριος Επίσκοπος Αυλώνος

Ο Άγιος ένδοξος ιερομάρτυς Ελευθέριος γεννήθηκε στη Ρώμη κατά το τέλος του 1ου μ.Χ. αιώνα από ευσεβείς και πλούσιους γονείς, όχι μονάχα στα υλικά αγαθά, αλλά περισσότερο στις αρετές. Η μητέρα του Ανθία είχε διδαχθεί την ορθόδοξη πίστη απ’ τους μαθητές του Απ. Παύλου, και αυτή την πίστη την μετέδωσε στον

μικρό Ελευθέριο. Ο άγιος τοποθετήθηκε επίσκοπος στον Αυλώνα από τον άγιο Ανίκητο, Αρχιερέα της Ρώμης, σε ηλικία 20 ετών. Όταν ο βασιλιάς της Ρώμης Αδριανός εδίωκε τους χριστιανούς, ο Ελευθέριος ήταν ένας από τους μάρτυρες. Μετά από φυλακίσεις και πολλά βασανιστήρια, ο άγιος αποκεφαλίσθηκε στις 15 Δεκεμβρίου του 120 μ.Χ. Για την πίστη και την αγάπη του για τον Χριστό και την υπομονή που έδειξε κατά το χρόνο των βασανιστηρίων, έγινε η αιτία 500 περίπου ειδωλολάτρες να πιστέψουν και να ομολογήσουν τη δύναμη του Κυρίου, ότι Αυτός είναι ο αληθινός Θεός και να λάβουν αργότερα μαρτυρικό θάνατο για την αγάπη Του. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 15 Δεκεμβρίου.